

Den digitale sprogundervisning

Digitale værktøjer - en skurk eller en skat

Sprogkonference 17. november 2022

Aalborg Katedralskole

v/Susanne Galsøe

Hjørring Gymnasium

-
- A collection of school supplies is visible on the left side of the image. It includes a wooden ruler, a black pencil, a yellow pencil, a spiral-bound notebook, a yellow pen, a black pencil case containing several colored pens and a pair of scissors, and a pair of white headphones.
- Projektet: Frem dit sprog – digitale værktøjer i sprogundervisningen?
 - Hvorfor benytte digitale værktøjer? - Udvidet sprogfaglighed
 - Spændingsfeltet mellem digitale værktøjer som partner eller snyd
 - Elevernes syn på anvendelse af digitale værktøjer i sprogundervisningen
 - Hvordan kan vi integrere digitale værktøjer i undervisningen
 - Krav til fremtidens arbejdsmarked
 - Eksempler på anvendelse af digitale værktøjer

FREM DIT SPROG

DIGITALE VÆRKTØJER I SPROGFAGENE

- Projekt udarbejdet i perioden 2020-2022
- Formål:
 - hvordan digitale værktøjer og praksisser kan integreres som en naturlig del af at arbejde i og med sprogfagene
 - bidrage til læreres hensigtsmæssige anvendelse af digitale værktøjer inden for fremmedsprog med henblik på at styrke elevernes sprogkompetencer.
 - At skabe en dialog mellem sprogfaglighed og digital faglighed
- Aktionslæringsprojekt i fagene: engelsk, fransk, spansk og tysk

3 forskere fra AU og 2 publikationer

Christian Dalgaard

Mette Alma
Kjærsholm Boie

Francesco Caviglia

33 gymnasielærere

Spørgeskemaundersøgelse: 249 uddannelsesinstitutioner og 432 besvarelser fra fremmedsproglærere + elevinterviews og erfaringsbeskrivelser

Odder
Gymnasium
(stx)

Randers
Statsskole (stx)

Risskov
Gymnasium
(stx)

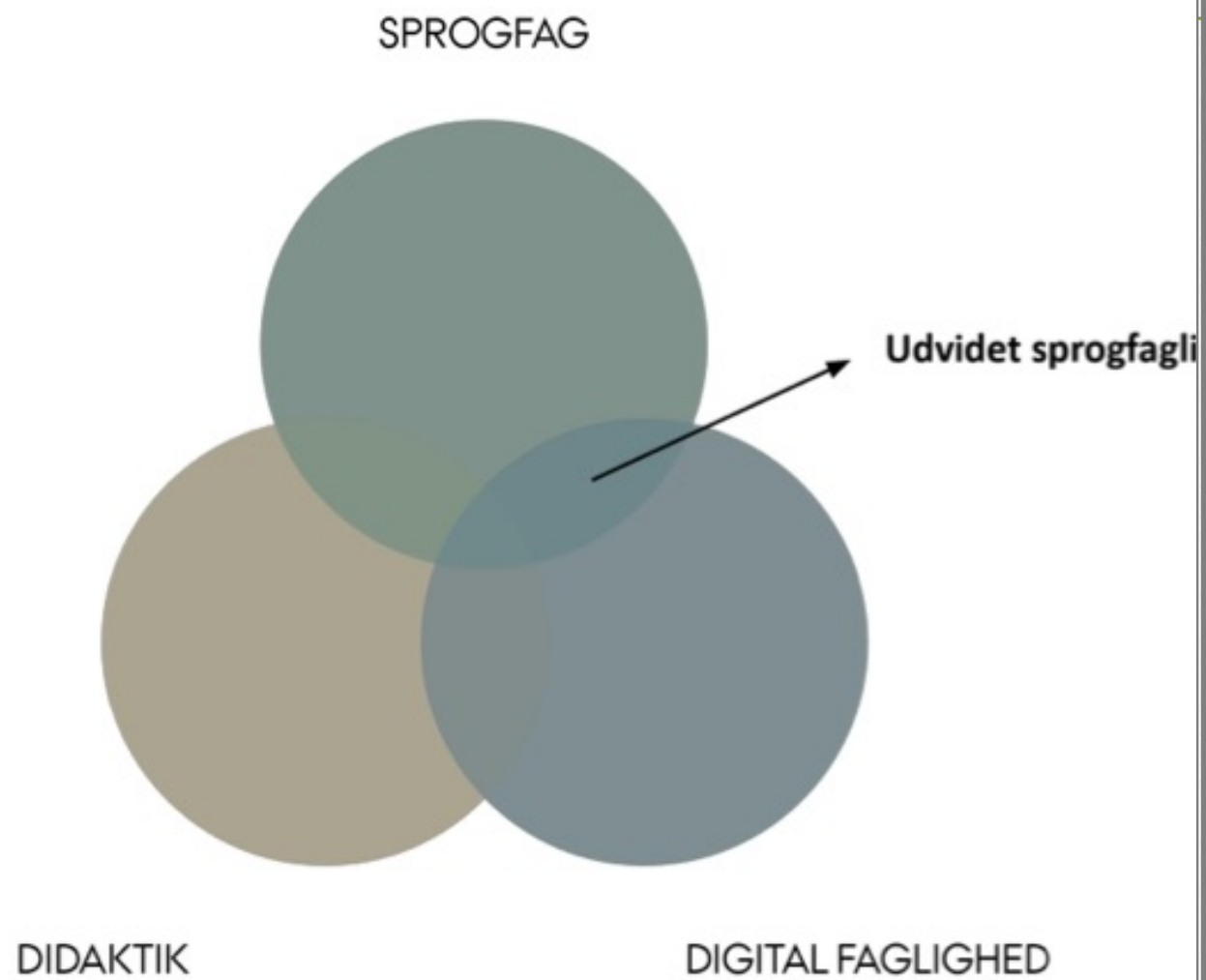
Hjørring
Gymnasium
(stx)

Aarhus
Statsgymnasium
(stx)

Viby
Gymnasium
(stx)

College360
(hxx)

Skive College
(hxx)

Figur 1. Dialog mellem sprogfaglighed og digital faglighed

Partnerskab i spændingsfeltet mellem selvstændighed og udlicitering

- Sprogfaglig område
 - Udtale
 - Ordforråd
 - Tekst- og kulturforståelse
 - Interkulturel kommunikativ kompetence
- Digital faglighed
 - Tekst-til-tale
 - Tale-tekst
 - Maskinoversættelse
 - Grammatikkontrol
 - Chat og digitale kulturprodukter

Præstationsrum

Læringsrum

Give op

Selvstændigt
sprogarbejde

Adgang til ord

Hjælp til
forståelse

Finde inspiration

Få svar fra andre

Læse korrektur

Diskutere

Kopiere

Finde det rigtige
ord

Spørge og få
feedback

Efterligne

Selvstændig

I PARTNERSKAB

Udlícitering

SNYD!

Anvende com-
puteren som
skriveredskab

Ordbogsopslag

Stave- og gram-
matikkontrol

Maskin-
oversættelse

Få computeren
til at gøre det

"Uintelligente"
teknologier

Teknologier som
kognitiv partner

Teknologier
som
"tænker selv"

Jeg kan huske da jeg fik mit første 12-tal i engelsk engang i folkeskolen. Jeg havde så dårlig samvittighed fordi at jeg vidste jeg havde brugt google oversæt til et par af de svære ord. jeg følte mig som en løgner fordi jeg vidste godt at hvis jeg bare havde tænkt længe nok eller spurgt min mor havde jeg fået hjælp uden at “snyde” men var det snyd? jeg havde jo bare fået hjælp men ikke på den “rigtige” måde. Jeg overhørte tit de andre tale om hvor nederen der var at bruge eksempelvis google oversæt. Jeg kan huske at min dårlige samvittighed åd mig op. Havde jeg fortjent at få 10? Det havde jeg vel. Jeg havde jo også brugt tid på det som de andre, men de havde haft det svære. Og fra den dag af svor jeg aldrig at bruge oversæt som ikke fra ordbogen jeg ved ikke hvorfor? Måske fordi det lød klogt, måske fordi den dårlige følelse, jeg havde haft i kroppen, var noget jeg aldrig havde lyst til at føle igen.

For et par uger siden sad jeg på vej i bilen til et [X]-kursus i forbindelse med arbejdet. Det var en af mine ældre kollegaer, der kørte bilen - vi skulle hente en tredje fra arbejdspladsen, der også skulle deltage i kurset. Jeg havde taget computeren og et par grammatikbøger med, da arrangementet varede hele weekenden, og [kursuslederen] havde givet os en tysk-aflevering for. Med computeren på skødet og bogen på sædet begyndte jeg at skrive. Det var relativt nemt, og jeg anvendte som sædvanlig Word som platform. Opgaven indeholdt flere kategorier, men den sværeste underopgave var sandsynligvis "digt-skrivningen".

Egentlig var det ikke særlig slemt. Problemet var, at digtet skulle rime - i hvert fald ville jeg have, at det SKULLE rime. Af denne grund anvendte jeg en tysk rimordbog på nettet udover Gyldendals Røde Ordbøger. Derudover kopierede jeg det færdige rim ind på Google Translate for sikkerhedens skyld. Selvom kursuslederen ikke har nævnt eller nogensinde fortalt, at rimordbog ikke er tilladt, kunne jeg ikke lade være med at sidde og skjule computerskærmen for min kollega, der sad på førersædet - lige ved siden af. Jeg havde en følelse af, at jeg havde snydt. Rimet var ikke selvopfundet, så hvad havde jeg faktisk lært? Tanken kunne ikke lade mig være i fred, så jeg sørgede for at memorere de ord, jeg havde slået op på rimordbogen. Dermed vidste jeg i det mindste, hvad de betød, hvormed jeg teoretisk set havde lært noget.

Rammesætning for partnerskab med de digitale værktøjer

- Hvorfor og hvordan får eleven hjælp, af hvad og af hvem?
- Hvorfor bruger eleverne specifikke digitale værktøjer?
- Hvordan gøres værktøjet til en konstruktiv partner i sprogundervisningen?
- Hvordan undgås det, at eleverne udliciterer sprogarbejdet til computeren?
- Hvordan er det muligt for elever at have et sundt partnerskab med computeren?
- **Fokus:** Lærerne skal vide, hvordan eleverne hjælpes og hjælper sig selv – hvordan kan eleverne hjælpes i læreprocessen uden at snyde (p. 25)

Konstruktiv og reflekterende brug af digitale værktøjer

-At hjælpe eleverne til at bruge de digitale værktøjer

- Eleverne giver selv udtryk for, at hjælp fra de digitale værktøjer somme tider bevæger sig ud på kanten af, hvad de synes er snyd (p. 21)
- Dette gælder ikke hjælp fra lærere, forældre, venner, klassekammerater eller kæreste
- Ægte læring = et stykke arbejde, som man selv har lavet

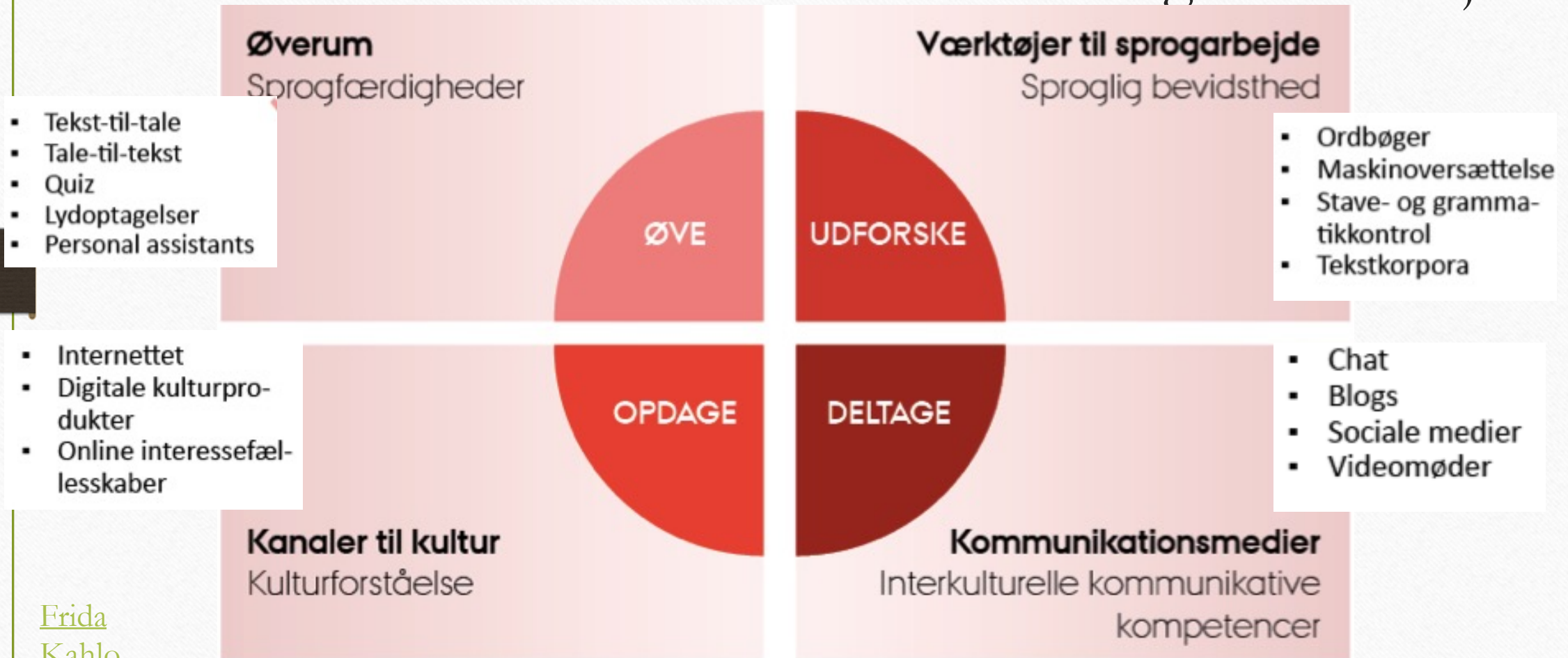
Jeg sidder ved køkkenbordet og skal aflevere min engelskoversættelse om 1,5 time. Jeg vil gerne nå i fitness, så det skal bare lige overstås. Det er jo ikke fordi at oversættelse er det sværeste, men det er alligevel som om, at hele mit ordforråd forsvinder, når jeg har aller mest brug for det. Jeg skifter mellem fanerne på mit skrivebord. Opgaveformuleringen - min oversættelse - google oversæt. Jeg har googleoversæt åben helt fra jeg begynder på at skrive. Det er jo ikke fordi jeg ikke godt ville kunne klare det uden - eller det siger jeg i hvert fald til mig selv - det er bare for at være helt sikker på, at jeg ikke er kommet til at skrive noget helt forkert. Jeg spørger min far der er ved at rydde af, om han er enig i måden jeg har oversat nogle af de svære ord på. Vi diskuterer det med min kæreste der sidder ved siden af og hjælper mig. Det er sjældent at googleoversæt overrasker, da det oftest er det vi også har fundet frem til ved at snakke om det, men der er på en eller anden måde en tryghed i at være helt sikker på, at man ikke tager fejl. Nogle gange skifter jeg til ordbogen - den er lidt mere præcis, og kommer også med flere valgmuligheder, der lyder mere intellektuelt. Da vi endelig er færdige - for vi var jo flere om opgaven - læser min kæreste den igennem for fejl, og jeg afleverer. Afsted til fitness med mig.

Refleksion over erfaringsbeskrivelse

Jeg gør altid dette med en fornemmelse, der siger, at det jeg gør lige nu måske er lidt på kanten af, hvad der egentlig er tilladeligt, men jeg kan godt lide følelsen af, at der er “andre”, som er enige i mine svar”.

Lærerne skal vide noget om, hvordan eleverne hjælpes og hjælper sig selv for at kunne indgå i og hjælpe dem i processen, så de ikke havner i snyd

Model over 4 dimensioner af elevernes brug af værktøjer

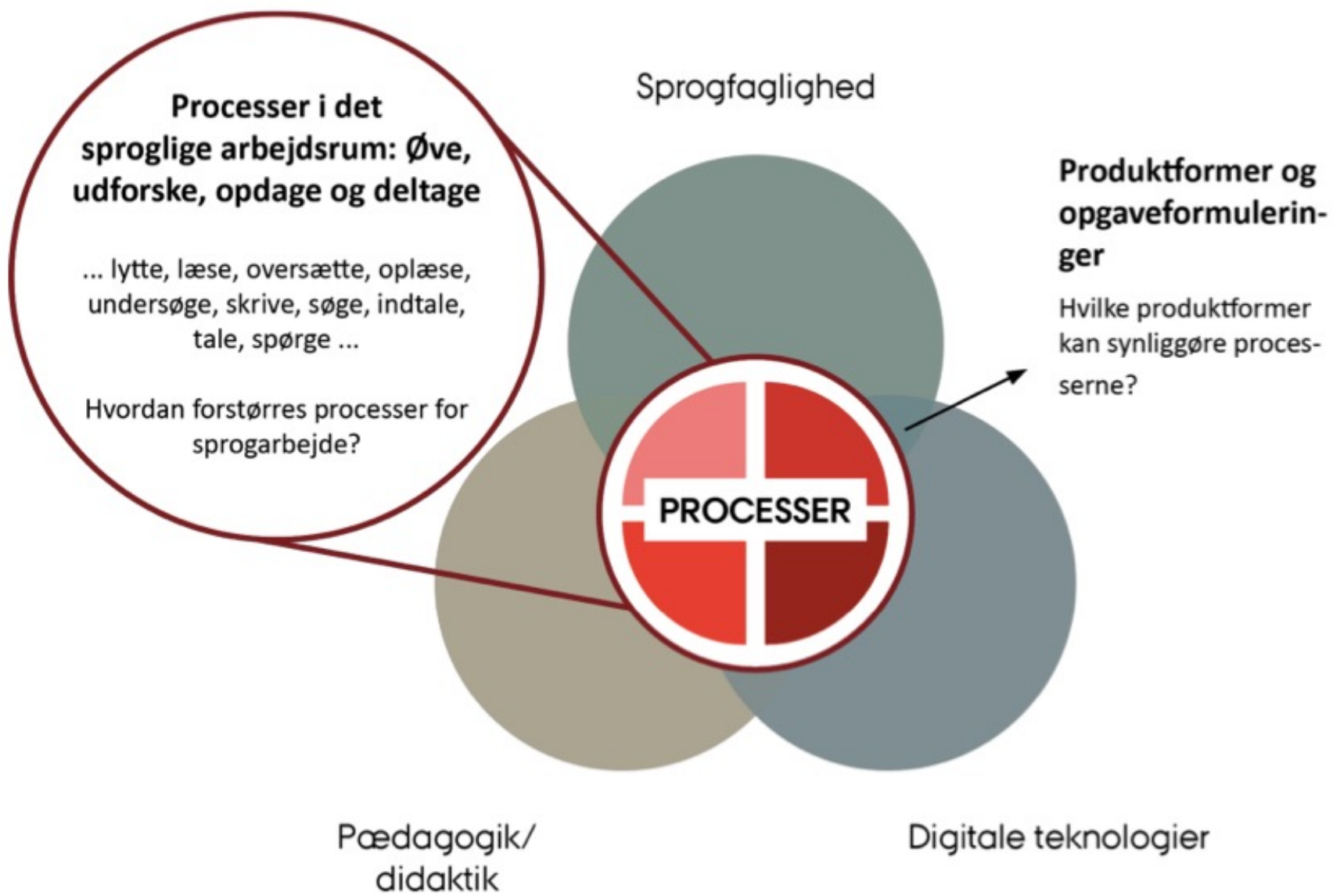

Processer for sprogearbejde

- Produkt- og afleveringsfokus
- Manglende refleksion eller bevidsthed med sproget
- Faktum: læreren har ikke en chance for at vide, hvordan eleverne arbejder med sproget
- Er der tale om eget arbejde eller udlicitering?

Processer for sprogearbejde

- Procesorienterede fokus
- vurdere elevernes produkt som en reel afspejling af deres arbejdsproces:
- Hvordan kan vi synliggøre og fremme det processuelle arbejde med sprog
- Hvordan vælger vi, og hvilken rolle spiller digitale værktøjer i og for arbejdsprocessen?

Danner digitalisering mere snyd end læring

- Artikel i Gymnasieskolen Terese har givet sine elever lov til at bruge GT 8. november 2022
- Synliggøre læringsmål
- Synliggøre digitalisering – muligheder og begrænsninger
- Fokus på proces fremfor produkt
- Artikel i Gymnasieskolen fagblad - Rikke fik nok af snyd 6. januar 2022

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

Krav til fremtidens arbejdsmarked

- Mette Jeppesen, ph.d Aalborg Universitet. Strategisk Rådgiver ved det Ingeniør- og Naturvidenskabelige Fakultet.

Mini-Rapport_7K.pdf (fremkom.dk)

Figur 6: Definition af STEM-kompetencer

Source: Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum.

GENERELLE REGLER
OG ORIENTERING
UVM

HJÆLPEMIDLER TIL
EKSAMEN OVERSIGT,
UVM

Regler og orientering

Litteraturliste

- "Frem dit sprog: Digitale værktøjer i sprogfagene" Dalsgaard, Boie & Caviglia. Aarhus Universitet 2022
- "Styrk fremmedsprog", Dalsgaard, Boie & Caviglia. Aarhus Universitet 2022
- "10 tips til at lære fransk med Word" Anne Fonnesbech, 2021
- Jeppesen, Mette, phd. Aalborg Universitet, Oplæg Hjørring Gymnasium, 2022
- Rasmussen, John, Gymnasieskolen " Rikke fik nok af snyd: Nu taler lærere og elever åbent om problemet". Januar 2022
- Rømme-Mølby, Gymnasieskolen " Terese har givet sine elever lov til at bruge Google Translate", 8. november 2022
- Panorama Education: "A Comprehensive Guide to 21st Century Skills":
<https://www.panoramaed.com/blog/comprehensive-guide-21st-century-skills>